

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6822201372
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6822201372.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Ľubomíra Šablu a JUDr. Renáty Deákovej ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti K. D., nar. XX.XX.XXXX a T. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, deti rodičov matky R. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX P. a otca E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, XXX XX P., v konaní o návrhu otca na zníženie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 6P/41/2022-79, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného na obe maloleté deti. Otec žiadal návrhom doručeným Okresnému súdu Revúca 06.09.2022 znížiť jeho vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletým deťom tvrdiac zmenu pomerov od posledného rozhodnutia spočívajúce v zmene jeho majetkových pomerov spôsobených tým, že na základe vlastného rozhodnutia ukončil pracovný pomer k 03.06.2022 u spoločnosti so sídlom v Rakúsku a od 04.06.2022 je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie s priznanou dávkou v nezamestnanosti vo výške 954,- €. Za zmenu v osobných pomeroch označil, že sa 20. júla 2019 oženil so X. G. a z tohto manželského zväzku sa narodil maloletý D. D. dňa 13.09.2019. Žiadal zmeniť rozsudok Okresného súdu Revúca z 24.09.2021 č. k. 4P/28/2021-108 v časti o výške výživného pre maloleté deti tak, že sa počnúc mesiacom október 2022 znižuje výživné na obe maloleté deti zo sumy 200,- € na sumu 100,- €. Po porovnaní pomerov rozhodujúcich pre určenie vyživovacej povinnosti otca rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 4P/28/2022 súd zistil, že už v čase posledného rozhodnutia ku dňu 24.09.2021 bol otec ženatý so X. G., maloletý D. už bol na svete a za zmenu pomerov na strane otca možno považovať len ukončenie pracovného pomeru v Rakúsku ku dňu 03.06.2022. Dôvody uvádzané otcom, pre ktoré skončil pracovný pomer v Rakúsku nemožno považovať za dôležité a to ani z hľadiska zdravotného stavu otca ani z hľadiska záujmu otca venovať sa viac svojej súčasnej rodine a pomáhať starším rodičom. Súd prvej inštancie zdôraznil, že vyživovacia povinnosť rodičov podľa § 62 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“) je ich zákonnou povinnosťou. Pri určení výživného musí súd prihliadnuť nielen na odôvodnené potreby oprávneného, ale na aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného a to aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu ako to ukladá § 75 ods. 1 zákona o rodine a uzavrel, že podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine a § 231 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok možno zmeniť rozhodnutia ukladajúce povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky, pod ktoré spadajú aj súdne rozhodnutia o výživnom, len ak sa podstatným spôsobom menia pomery dotknutých osôb. Dôvodom skončenia posledného pracovného pomeru otca podľa názoru súdu prvej inštancie nebola žiadna objektívna skutočnosť, ale výlučne jeho subjektívne rozhodnutie, v dôsledku ktorého došlo k zníženiu jeho zárobku. Na strane matky a maloletých detí

nenastali podstatné zmeny. Maloleté deti sú stále žiakmi základnej školy, výdavky na maloleté deti zostali druhovo nezmenené, ich rast súvisiaci so všeobecným trendom inflačného zvyšovania cien tovarov a služieb by mohol byť skôr dôvodom primeraného zvýšenia vyživovacej povinnosti otca, preto návrh o zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

1.1 Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „C. m. p.“) žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletých detí bez označenia odvolacích dôvodov podľa Civilného mimosporového poriadku alebo Civilného sporového poriadku. Vlastnými slovami uvádzal, že súd prvej inštancie počas konania a pojednávania absolútne nezaujímal jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, jeho životná a rodinná situácia ani argumenty, dôvody, výdavky a zdôvodnenie nemožnosti platenia výživného na maloleté deti K. a T. v sume 400,- € mesačne. Súd dával dôraz iba na rozhodnutie otca ukončiť pracovný pomer v zahraničí, ktoré nebolo motivované dôležitým dôvodom. Dôvodil, že zmyslom života človeka nie je len zarábanie peňazí za účelom platenia čo najvyššieho výživného, ale aj prežívanie vlastného života so svojimi najbližšími a deťmi a plnenie si aj ďalších povinností vo vzťahu k deťom, nielen platenie výživného. S matkou maloletých detí sa rozvedol a mrzí ho, že sa tým vzájomne odcudzil aj deťom pochádzajúcim z prvého manželstva. Po zvyšok života nechcel zostať sám, preto si založil novú rodinu, v ktorej sa narodil 13.09.2019 maloletý D. a aj to bol jeden z dôvodov, prečo sa rozhodol ukončiť pracovný pomer v zahraničí. Nechce, aby aj druhé manželstvo skončilo rozvodom a platením výživného na tretie dieťa. Za dosahovaný príjem v Rakúsku od leta 2020 vo výške 2 000,- € platil vysokú daň - odľúčeniu od rodiny, únava z práce a cestovania, privedenie si zdravotných problémov. Nepovažuje za správne, aby otec detí bol diskriminovaný a prihliadalo sa iba na výšku jeho príjmu, aby čo najvyššou možnou finančnou čiastkou podporoval svoje deti do času, kým nebudú schopné samostatne sa živiť a vlastný život otca nikoho nezaujíma. Podľa neho je možná strata ďalšej manželky a syna rozvodom, jeho zhoršujúci sa zdravotný stav, potrebná pomoc chorým rodičom v starobe, chýbajúci príjem druhej manželky a neschopnosť rodiny uhrádzať svoje výdavky dostatočným dôvodom pre zníženie výživného. Otec nie je zodpovedný za to, že žije v štáte, kde podnikateľské subjekty zamestnávajú zamestnancov prevažne za minimálnu mzdu. Za maximálne nespravodlivé považuje, aby sa v našom právnom systéme dával dôraz len na výšku výživného a nezohľadňovala sa pritom ani v najmenšej miere kvalita života rodiča povinného platiť výživné. Prečo má on ešte 10 - 20 rokov chodiť pracovať do zahraničia, kvôli plateniu vysokého výživného, keď je to na úkor jeho zdravia a rodinného života? Svoju vyživovaciu povinnosť voči deťom si plní a pokiaľ to majetkové pomery dovoľia, aj bez súdneho rozhodnutia výživné na všetky tri deti zvýši.

2.1 Navrhol zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a jeho návrhu vyhovieť.

3. Kolízny opatrovník sa po doručení odvolania otca vyjadril iba tak, že voči rozsudku okresného súdu žiadne výhrady nemá.

4. Matka maloletých detí so znížením výživného ani po odvolaní otca nesúhlasila. Obvinila otca, že neustále klame a sa ľutuje. Z Rakúska chodil domov každý týždeň a iba on sám môže za to, že sa svojim deťom z prvého manželstva odcudzil. To, že nezvláda úhradu svojich výdavkov a otcova rodina musí žobrať o peniaze na jedlo označila za problém ich rodiny. Druhá manželka otca detí sa mohla zamestnať a zvýšiť tým príjem rodiny rovnako ako jej partner, ktorý odrobí každý mesiac 230 až 240 hodín mesačne, aby nevlastným deťom zabezpečil základné potreby. Výdavky na maloleté deti neustále rastú. Maloletému T. sa zhoršil zdravotný stav. Dostal astmatický záchvat, čo znamená plus výdavky na lieky, chodiť každý mesiac k doktorke do Rimavskej Soboty a kúpeľnú liečbu.

5. Na vyjadrenie matky zareagoval otec odpoveďou z 29.11.2022, ktorou tvrdí, že matka neuvádza vo svojom vyjadrení pravdivé údaje, z Rakúska nechodil domov každý týždeň, neklame, neľutuje sa, zmyslom jeho života a starostlivosti o tri deti nie je len platenie výživného, ale chce sa aj podieľať na ich výchove a osobne sa o ne starať. Matke maloletých detí ide len o výživné. Najprv píše, že deti musia žobrať peniaze od rodiny na jedlo a potom, že jej aktuálny manžel odrobí veľký počet hodín, aby deťom zabezpečil základné potreby. Príjem rodiny matky je 1 870,- €, pričom jeho príjem s manželkou a synom D. je spolu 624,28 € a 30,- € detské prídavky. Matka maloletého D. je od septembra evidovaná na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie bez príjmu. Výdavky jeho terajšej rodiny činia spolu aj s určeným výživným 1 019,90 €, žijú na hranici chudoby. Súd nemôže vychádzať iba z litery zákona, že pokiaľ si otec príjem znížil sám, už nikoho nezaujíma, z čoho bude platiť výživné. Založil si novú rodinu, ktorú kvôli práci a odlúčenosti nechce stratiť. Za veľmi vážnu a dôležitú zmenu pomerov na svojej strane

považuje, že má vážne chorých rodičov, o ktorých sa treba postarať a má svoje zdravotné problémy. Na tieto skutočnosti súd neprihliadol, zaujímal sa len o fakt, že mal naďalej zostať v zahraničí, aby mohol na svoje deti prispievať čo najväčšou sumou. Až do dovŕšenia cca 25 rokov ich veku je povinnosťou otca pracovať v zahraničí? Tomuto postoju otec nerozumie. Matka detí bezdôvodne obviňuje jeho manželku, že sedí doma na sedačke. Prácu si neustále hľadá, ale bezúspešne. On sa pýta, prečo aj matka detí je na rodičovskom príspevku a nehľadá si prácu, aby nachovala ich spoločné deti? Príjem jeho dvoch detí vo veku 12 a 14 rokov je vyšší ako jemu s manželkou ostáva - 200,- €. Otec spláca ešte aj tri pôžičky z prvého manželstva a už si nemá od koho požičať peniaze.

6. Matka poprela, že by sa ich manželstvo s otcom detí rozpadlo pre jeho vycestovanie za prácou. Dôvodom rozvodu bolo, že otec neustále klamal, peniaze na výplatu nedoniesol, lebo si vyberal zálohy, aby v Nemecku žil svoj život. Každý deň požíval alkoholické nápoje aj omamné látky. Poslednou kvapkou bol jeho pozitívny test na drogy a vtedy sa rozhodla pre rozvod manželstva. Uvádza, že nemôže byť zmyslom života otca starostlivosť o jeho tri deti a podieľanie sa na ich výchove, keď od apríla 2022 je doma a maloletým deťom K. a T. ani len nezavolať. Od rozvodu sa na deti „vykašlal“. V roku 2018 otec kúpil byt a deti z prvého manželstva tam doteraz nepozval. Súrodenci K., T. a D. sa ešte nestretli. Maloletý T. mal v novembri narodeniny, otec mu ani nezablahoželal. Otec s manželkou sa K. a T. ani nepozdravia. Jej súčasný manžel je od 7. októbra práceneschopným, momentálne je vo E. Y., termín ukončenia pobytu známy nie je, ale do svojej práce sa vrátiť nemôže, preto so znížením výživného nesúhlasí.

7. V podaní z 12. januára 2023 oznámil otec výšku svojich zárobkov u zamestnávateľa B. D. a. s., P. za obdobie od 10 - 12/2022, kde mu je vykazovaná čistá mzda vo výške 676,45 € pri odpracovaných 16 pracovných dňoch v období 10.10.2022 až 31.10.2022, čistá mzda vo výške 783,97 € pri odpracovaní celého mesiaca november a čistá mzda 810,19 € pri odpracovaní 20 dní v mesiaci december a čerpaní dvoch dní dovolenky. Prílohou podania bolo potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca o evidencii X. D., nar. XX.XX.XXXX od 04.10.2022 ako uchádzačky o zamestnanie, potvrdenie o tom, že manželka otca X. D. nepoberá dávku v hmotnej núdzi, je jej vyplácaný prídavok na dieťa D. D. vo výške 30,- € mesačne. Maloletý navštevuje škôlku, kde uhrádzajú poplatky za stravu maloletého v rozmedzí od 15,- do 26,- €. Podanie otca a listiny boli doručené matke a kolíznemu opatrovníkovi.

8. Krajský súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k názoru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, dôkazy pred ním vykonané nie je potrebné zopakovať ani doplniť, preto nie je potrebné nariadiť vo veci odvolacie pojednávanie podľa § 385 ods. 1 C. s. p. Po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania v celom rozsahu aj mimo odvolacích dôvodov uvádzaných otcom maloletých, ktorými podľa § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „C. m. p.“) viazaný nie je, odvolací súd dospel k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny nielen vo výroku, ale aj v dôvodoch, s ktorými sa stotožňuje, v podrobnostiach na ne odkazuje a rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil.

9. Ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, postačí podľa § 387 ods. 2 C. s. p. po skonštatovaní správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia na zdôraznenie jeho správnosti doplniť ďalšie dôvody a vyporiadať sa v zmysle príkazu v § 387 ods. 3 C. s. p. podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie.

10.1 Oproti dôvodom pre zníženie výživného uvádzanými v návrhu na začatie konania a v priebehu konania na súde prvej inštancie nové sú iba údaje o tom, že rodičovská dovolenka manželky otca X. D. skončila a od 04.10.2022 je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie a nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi. Maloletý D. pochádzajúci z druhého manželstva otca napriek tomu, že je matka dieťaťa nezamestnaná, navštevuje materskú škôlku a príjem otca sa znížil po uplynutí podpornej doby zo sumy 954,- €, v akej poberal otec dávku v nezamestnanosti na čistú mesačnú mzdu dosiahnutú v najvyššej výške v mesiaci december 2022 sumou 810,19 €.

11. Ani nové skutočnosti uvádzané otcom počas odvolacieho konania nemajú vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý dôsledne postupoval podľa právnych predpisov upravujúcich možnosť zmeniť rozhodnutia o výživnom, ak sa menia pomery - § 78 zákona o rodine, § 62 zákona o rodine o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom a zohľadnil aj kritériá pre posudzovanie schopnosti povinnej osoby platiť výživné zakotvené v § 75 ods. 1 zákona o rodine.

12. Podľa § 157 C. m. p. rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery.

13. Zmena pomerov na strane otca jednoznačne nastala, nebolo však možné túto zmenu zohľadniť z dôvodov, ktoré konštatoval už aj súd prvej inštancie, že sa otec maloletých detí K. a T. vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Citáciou textu zákona nemienil tak súd prvej inštancie ani odvolací súd vyjadriť názor, že prítomnosť otca v rodine či starostlivosť o na to odkázaných vekovo starších rodičov nie je dôležitým dôvodom pre zmenu zamestnania, povinnosťou otca však bolo uskutočniť takú zmenu, ktorá neovplyvní jeho schopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k svojim maloletým deťom. Otec neustále zdôrazňuje, že si založil novú rodinu a opomína, že rovnaké povinnosti ako vo vzťahu k maloletému D. má aj voči svojim dvom deťom pochádzajúcim z prvého manželstva. Ak otec v odvolaní uvádza, že zmyslom jeho života nie je iba zarábanie peňazí za účelom platenia čo najvyššieho výživného, ale aj prežívanie vlastného života so svojimi najbližšími a deťmi a plnenie si aj ďalších povinností vo vzťahu k deťom, mal v konaní preukázať, že svoj život chce prežiť aj s deťmi z prvého manželstva, s ktorými sa po rozvoze nestretáva, na osobnej starostlivosti o tieto deti sa ich s matkou nedelí (osobnou starostlivosťou by mohol čiastočne nahradiť vyživovaciu povinnosť v peňažnej forme - § 62 ods. 4 zákona o rodine), napriek tomu, že majú bydlisko v rovnakej obci. Otec nevyvrátil tvrdenie matky maloletých detí, že od jeho návratu zo zamestnania v cudzine od júna 2022 maloletým deťom ani nezavolať a nepreukázal, že má starých rodičov, ktorí si vyžadujú jeho osobnú starostlivosť, ktorá by mu bránila nájsť si v Slovenskej republike blízko bydliska rodiny a svojich rodičov zamestnanie s adekvátnym finančným ohodnotením než dosahoval v Rakúsku.

14. Vo fungujúcej rodine, kde otec uznáva rolu žiteľa svojich maloletých detí nepociťuje otec povinnosť postarať sa o výchovu a výživu maloletých detí za záťaž obmedzujúcu jeho „prežívať vlastný život“, ale za naplnenie poslania v živote založiť rodinu, vychovať z detí plnohodnotného človeka schopného postarať sa o seba aj o svojich rodičov v starobe, prospešných aj pre celú spoločnosť. Práve pre existenciu rodičov, ktorí nechcú dobrovoľne naplňovať úlohy rodičovstva musel zákonodarca prijať zákonnú úpravu, ktorá chráni maloleté deti. V § 62 zákona o rodine je výslovne uvedené, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Otec maloletých detí nenavrhol riešenie, z čoho by si mali maloleté deti K. a T. obstaráť prostriedky na jedlo a ošatenie, keď vzhľadom na svoj vek pracovať nemôžu, majú zákonnú povinnosť vzdelávať sa a schopnosť zarobiť si na seba dosiahnu až po ukončení vzdelania. Otec nepochopil vyjadrenie matky k jeho odvolaniu. Matka netvrdila, že ona musí žobrať s deťmi o jedlo, iba vyjadrenie otca, že oni musia žobrať peniaze od rodiny na jedlo označila za problém otcovej rodiny a nie problém maloletých detí K. a T..

15. Odvolací súd si vypočul zvukový záznam z pojednávania pred súdom prvej inštancie za účelom preverenia pravdivosti tvrdenia otca, že súd prvej inštancie sa nezaujímal o jeho argumenty a dôvody, pre ktoré žiada znížiť výživné. Táto informácia nie je pravdivá. Súd prvej inštancie dal priestor rodičom maloletých detí na vyjadrenie a prednes dôvodov, ktorými odôvodňovali svoje stanoviská.

16. Zníženie príjmu otca nebolo odôvodnené objektívnymi okolnosťami, iba jeho vlastným subjektívnym rozhodnutím, ako to správne konštatoval súd prvej inštancie, preto táto skutočnosť nemôže prívodiť zmenu rozhodnutia o výživnom. Iné zmeny na strane dotknutých osôb v konaní preukázané neboli. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

17. V civilných mimosporových konaniach rozhoduje súd, pokiaľ nejde o trovy štátu, len na návrh. Návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania podľa § 57 C. m. p. účastníkmi konania podaný nebol, z tohto dôvodu rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje výrok o trovách odvolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis
(§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§

370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).